

МУЗИЧНИЙ ВІСНИК

Дніпропетровська
академія музики
ім. М. Глінки

№ 2 (44)

24 грудня 2019 р.

DNIPRO ART CELLO 2019

Вже традиційно, неодмінною складовою багаторічного навчального процесу в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки є Міжнародний фестиваль музичного мистецтва „Музика без меж”. Цей своєрідний флагман професійно-освітнього процесу якнайкраще обумовлює навчальну ходу в природньому синтезі теорії і практики, при цьому, що надзвичайно важливо, практики з наявно вагомою публічною складовою – вшент наповненими концертними залами академії.

Саме такими визначально-формуючими критеріями позначилось свято віолончельного та контрабасового академічного виконавства *ART CELLO 2019*, яке відбувалось три дні поспіль з 26 по 28 вересня 2019 року на сценах академії музики ім. М. Глінки у Дніпрі.

Перший день віолончельно-контрабасового марафону означився, передусім, самотньою формою концертно-видовищного дійства, що, у певній мірі, тяжіє до своєрідного джем-сейшену, специфічної концертно-пізнавальної, комунікативно-довільної процесії, в якій

багатогранну, ідейно-образну характерність музики, яскраво підкреслив художньо-змістовну самотність представлених композицій.

терологічну мініатюрність, певну оповідальність виконання Денисом Севериним п'яти п'єс у народному стилі Р. Шумана. Можливо найбільшою виконавською вдачі, професійно-

завзятого норову, обумовленого професійною майстерністю щодо балансу художньої і технологічно-виконавської досконалості, було досягнуто Петру Іугою у представленні контрабасового шедеву Концерту №2 h-moll Дж. Ботезіні. Безумовно, феричний успіх фінальних акордів концерту другого дня також зумовлювався далеко не частою можливістю почути сольний виступ майстра-контрабасиста, де інструментальна природа має майже абсолютне превалювання ансамблево-оркестрової виконавської специфіки.

Третій день фестивального марафону означився рідкісною можливістю спілкування з видатними музикантами у рамках майстер-класів. Гості-студенти з Кривого Рогу, Запоріжжя, Кам'янського та інших міст України спілкувались із приводу найрізноманітніших питань методики, технології, концертного та педагогічного репертуару, сценічно-виконавської

Юстус Грім та Марія Ємець

Анна Гастинель

всесвітньо відомі музиканти грали і сольні, і в ансамблі з викладачами та студентами академії. Безпосередній ведучий концерту, ідейний натхненник та організатор віолончельного фестивального руху, професор Вищої школи музики в Женеві та Вищої школи мистецтв у Берні Денис Северин презентував слухачам як музичні композиції, їх певну художньо-

виконавську своєрідність, так і, звичайно, музикантів-виконавців цього річного мистецького проекту – професор Вищої школи музики в Ліоні Анна Гастинель (віолончель), професор Вищої школи музики та мистецтв у Мангеймі Петру Іуга (контрабас), професор Вищої школи музики в Антверпені Юстус Грім (віолончель), провідний викладач Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки Ольга Луценко (віолончель) та київський віолончеліст, лауреат численних міжнародних конкурсів Артем Полудьоний.

Відповідно до назви концерту „Музичний вернісаж”, того вечора звучали твори Л. Боккеріні, В. Фітценгагена, Р. Глієра, А. П'яццоллі, Х. Хенце, Е. Тангі, М. Вайнберга, Ж. Оффенбаха, Дж. Солліма, в яких, наголосимо, синтез виконавських шкіл виразно окреслив

Другий день фестивалю означився, насамперед, шедеврами академічної віолончельної та контрабасової музики. У супроводі камерного оркестру академії ім. М. Глінки (художній керівник та диригент Марія Ємець) прозвучали Концерт № 2 для віолончелі з оркестром D-dur Й. Гайдна у виконанні Юстуса Гріма, Концерт для віолончелі з оркестром op. 129 Р. Шумана в інтерпретації Анни Гастинель, П'ять п'єс у народному стилі для віолончелі з оркестром Р. Шумана в художньому баченні Дениса Северина, а також хрестоматійний твір контрабасового академічного репертуару Концерт № 2 h-moll Дж. Ботезіні, представлений численній аудиторії у своєрідності ідейно-образного прочитання Петру Іуги.

Безумовно, кожний із цього річних гостей-музикантів постав у ролі самотнього пролонгатора відповідної виконавської школи. Німецька, французька, російська, українська технологічно-виконавська специфіка, з кожним виступом на основній сцені академії музики ім. М. Глінки, змінювалась багатством художньо-виразових градацій широкі палітри засобів виразності. Технологічно довершене, виконавсько-гнучке володіння інструментом Юстусом Грімом зумовило яскраво виражений романтичний стиль виконавства в абсолютно класичному творі, віолончельному шедеві Й. Гайдна. Навпроти, глибинність романтичних почуттів, так бажана емоційна розлогість у Концерті для віолончелі Р. Шумана, на жаль, окреслювалась рамками класичної виконавської традиції, класичного стилю гри віолончелістки Анни Гастинель. Концентрація жанрових характеристик інструментальної мініатюри дещо зумовлювала сценічну художньо-виконавську локальність, обмеженість, харак-

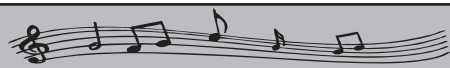
Петру Іуга

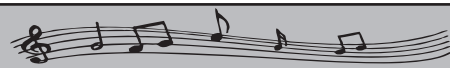
Анна Гастинель, Юстус Грім, Денис Северин, Петру Іуга

майстерності тощо. Безперечно, такого роду зустрічі окреслили подальші магістральні напрями розвитку міжнародного культурно-мистецького синтезу у векторі професійного академічного музичного мистецтва, зокрема виконавства на струнно-смичкових інструментах.

В.В. Громченко,
кандидат
мистецтвознавства,
доцент,
проректор
з наукової роботи

МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ

МАСТЕРА ФОРТЕПИАННОГО ИСКУССТВА

1–5 ноября 2019 года в Днепропетровской академии музыки им. М. Глинки состоялся Международный фестиваль «Музыка без границ». Мы смогли посетить и услышать два роскошных концерта, прошедших 4 и 5 ноября в Concert Hall – главной концертной сцене академии.

Концерт 4 ноября был посвящен произведениям американского композитора еврейского происхождения Дж. Гершвина. Программу концерта открыла увертюра к мюзиклу Гершвина «Girl crazy», точный перевод которого следует трактовать не как «Безумная девушка», а как «Безумно влюбленный», которую исполнил симфонический оркестр Днепропетровской академии музыки им. М. Глинки «THE FESTIVAL» под управлением народного артиста

Украины, доцента Дмитрия Логвина. Следом за увертюрой прозвучал Концерт для фортепиано с оркестром in F, в котором солировал профессор Казанской консерватории им. Н.Г. Жиганова, Народный артист Республики Татарстан Евгений Михайлов. Следует заметить, что эта музыка совершенно не поверхностна, как иногда может казаться в других произведениях Гершвина, наоборот, она глубока, прекрасна, очень светла и вызывает самые трогательные чувства при прослушивании. Недаром С. Рихтер обратился к этому концерту в возрасте 78 лет. Во втором отделении прозвучало одно из самых узнаваемых и знаменитых произведений Гершвина, его своеобразная визитная карточка, Рапсодия в стиле блюз для фортепиано с оркестром. Фортепианную партию исполнил Ваагн Папян, пианист и дирижер, художественный руководитель Ашдодского симфонического оркестра (Израиль). Навероятно темпераментный, зажигательный и чуточку театральный В. Папян органично слился с музыкой рапсодии. На бис пианист, как фокусник из волшебного цилиндра, вытащил еще один музыкальный хит – Венгерскую рапсодию № 2 Ф. Листа. Публика горячо рукоплескала. Действительно, Ваг – роуальный маг.

Дмитрий Логвин и Евгений Михайлов

та Украины, доцента Дмитрия Логвина. Следом за увертюрой прозвучал Концерт для фортепиано с оркестром in F, в котором соли-

5 ноября сольную программу представил Евгений Михайлов. Концерт был выстроен в форме композиторского диалога между сыном и отцом, женой и мужем. Четыре исполненных произведения напомнили строение рифмованного катрена. Первым номером прозвучала Соната Es-dur Op. 17 № 3 И.К. Баха в 2-х частях. Музыка этой сонаты написана на стыке двух стилей – барокко и рококо и соединяет в себе черты старинного Allegro, а также форму и филигранность сонат Д. Скарлатти. В ней чувствуется большое расстояние между

Ваагн Папян

величием музыки И.С. Баха и совершенно другой эпохой мышления его сына. Как-то в диалоге со своим сыном И.С. Бах сказал: «Твоя музыка – как берлинская натурщица – невозможно не влюбиться». В «ответ сыну» прозвучала Партита №4 D-dur И.С. Баха. Во второй части концерта Михайлов исполнил музыку семейства Шуманов – 4 мимолетные пьесы, Op.15 К. Шуман и монументальный цикл Р. Шумана «Юмореска», Op. 20. Михайлов – фортепианный мастер в прекрасной исполнительской форме. В его игре сочетается великолепное техническое мастерство, чувство формы, а особенно – совершенное владение звуком. Очень запомнилось колдовское пианиссимо в Шумане, когда тише уже невозможно. Под крики «браво», на бис музыкант сыграл фортепианную транскрипцию «В пещере горного короля» Э. Грига, Andante maestoso из балета «Щелкунчик» П. Чайковского в транскрипции М. Плетнева и Хорал из кантаты соль мажор, BWV 147 «Jesus Bleibet meine Freude» И.С. Баха. Пианист уже покинул зал, а публика еще продолжала стоя аплодировать исполнителю.

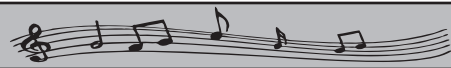
Также, в дни фестиваля, состоялись замечательные мастер-классы В. Папяна и Е. Михайлова. 1 и 5 ноября

Ваагн Анатольевич занимался со студентами А. Штырбу, А. Малиновской, а 4 ноября Евгений Александрович открывал секреты мастерства студентам А. Терещенко, Д. Никитченко. Запомнился рецепт виртуозности от В. Папяна: «Нужно или отвлечь внимание публики от виртуозности, или сыграть это настолько легко, чтобы каждый, сидящий в зале, мог сказать: я так же могу, это же просто». С одной стороны, в совершенном пианизме действительно все просто, а с другой – простота игры – заветная вершина

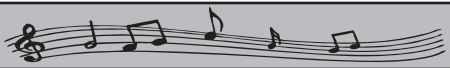
исполнительского Парнаса, восхождение на которую представляет многолетний процесс обучения. До новых встреч!!!

Г.В. Адлуцкий, преподаватель кафедры «Фортепиано»

ПРЕМ'ЄРИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ОПЕРИ В.М. МАРТИНЮК (БРОНДЗІ)

Означення опери у творчому доробку композитора – подія надзвичайної ваги. Та якщо такого роду звершення відбувається у період неймовірної, часом винятково незбагненої трансформації одного з ключових жанрів академічного музичного мистецтва, факт народження нової опери – є, без перебільшення, явищем виняткового значення.

Пародійна комічна опера у 2-х діях композиторки Валентини Миколаївни Мартинюк (Брондзі) – результат співпраці з багатогранно обдарованими викладачами Ганною Валентинівною Хананаєвою та Наталією Семенівною Котенжи, авторами літературної основи опери, які, до речі вперше, й доволі успішно пізнали пробу літературного пера на протязі усієї низки літературного діалогу оперного творення.

Певним результатом художньо-мистецького звершення, вже після успішної прем'єри опери в Кам'янському музичному коледжі, постала презентація цього творіння у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки, за участю ком-

позитора, авторів лібрето, викладачів, адміністрації закладу, студентства, гостей тощо.

Захід проходив у рамках лекторської практики, а відтак і ведучою творчого спілкування була магістранта Галина Смірнова, яка вишукано-перфектною мовою, численними порівняльно-зображальними характеристиками, музичними ілюстраціями розкривала всі таїни сюжетної, композиційної, вокально-інструментальної специфіки оперної вистави.

Жанрові малюнки родової пам'яті (як неодноразово визначали цей витвір автори у спілкуванні під час презентації) були народжені з ідеї спротиву реаліям сучасних буремно-складних подій, що психологічно окутують кожну людину новочасного соціуму. Родинна радість, сміх, як засіб, наголосимо, свідомого балансування між страхіттями війни та збереженням людяності відносин, родинного єднання, порозуміння є рятівною ланкою задля збереження гуманно-духовних цінностей людства.

Акцентуватимемо, що вистава спонукає до перегляду, як художньо-самобутня спроба продовження традицій української оперної класики. Безумовно, ця опера має яскраво виражену перспективу щодо її постановки на великих професійних сценах сучасних вітчизняних та зарубіжних оперних театрів.

Підкреслимо, що авторський колектив опери – досвідчені викладачі, а отже, й першими виконавцями вистави були студенти, зацентруємо, виконавці майже всіх спеціалізацій, адже студентські сольні та ансамблеві номери, хор, симфонічний оркестр змістовно-символічно єднали молодих митців у велику творчу родину, а як добре відомо, все що на єднання – це запорука еволюційного розвитку, духовної звитяги у найближчому майбутньому.

В.В. Громченко, кандидат мистецтвознавства, доцент, проректор з наукової роботи

ТВОРЧИЙ ПРОЕКТ

„РАДІСТЬ ТВОРЧОСТІ...” У ЗВУКАХ ДУХОВОГО ОРКЕСТРУ КОЛЕДЖУ

„Радість творчості”, саме такою назвою, що прозвучала з вуст чарівних ведучих святкового вечора Катерини Капітонової та Анастасії Стельмашик, означився концерт духового оркестру коледжу Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.

26 листопада 2019 року з головної сцени академії (концерт-хол) лунала яскраво-виразна, але цілком традиційна музика, як за ознаками широкого жанрового пізнання концертів духового академічного мистецтва. Але ж чим глибше я вслухався у концертні номери, тим більш вкорінювалось ґрунтовно-власне ствердження у думці, що оригінальні композиції та перекладення для академічного духового оркестру кількісно зростають і стверджуються у все більшій популярності, а відтак, і часто виконуються на різних концертних майданчиках. Навіть утворився специфічний художньо-естетичний ореол звучання оркестру духових інструментів, а саме — триумфальна-урочистість з однієї сторони, та поверхнево-чуттєва салоність з іншої.

На превеликий жаль, плернерні функції музичного супроводу ритуально-церемоніальних процесій та, взагалі, усталення в останні часи ролі духового оркестру як утилітарно-доповнюючого „придатку” будь-якого масового заходу, роблять концертний жанр духової музики все більш віддаленим від завдань пробудження морально-етичної глибинності духа людини, активізації його природно означених високодуховних задатків, підвладних до розкриття широкою художньо-змістовною образністю композицій, розлогою гамою виразових можливостей інструментів, у певній мірі силою характерологічного та ідейно-драматургічного звукового висловлювання тощо.

Але ж як не існує абсолютного „так” і „ні” в науці, абсолютної симетрії у природі, вищеописані реалії не можуть бути без виключень, і саме цим винятком із загальної тенденції розвитку оркестрового академічного виконавства є виступ духового оркестру коледжу Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Широка палітра почуттів, художніх образів та їх зіставлень, драматургії розвитку сюжетних ліній зумовлювались як своєрідністю художнього змісту композицій, так і контрастністю побудови концертної програми.

Увертюра до опери „Севільський цирюльник” Дж. Россіні, „Вальс квітів” з опери „Лакме” французького композитора-романтика, органіста Л. Деліба, оригінальність звучання духового оркестру в представленні інструментально-своєрідної обробки „Щедрика” художньо-довершено балансувати з трагічно-глибоким драматизмом композиції Ральфа Форда „Комплекс 2030”, лірико-трагічною „Дитячою колисковою” Роберта Шелдона, жагуче-емоційною іспанською „Ла Вірхен де ла Макарена” та більшістю інших композицій.

Особлива роль у становленні художньо вагомого, цілковито змістовного виступу духового оркестру належала й со-

лістам, а саме — П. Мамонтову, С. Місіковій, О. Стюпину, В. Тішину, С. Якименку, І. Рибак, К. Чайці, Я. Снісарь та ін.

Уклінно подякуємо й диригенту духового оркестру коледжу Римі Сергійві Литвиненку та усім оркестрантам за їх цінтові, незаплямовані утилітарно-прикладною характеристикою високохудожні смаки. Бажаємо колективу нових творчих звершень, концертного усталення різноманітної художньої програми та, найголовніше, інтонаційно-звукової змістовності у кожному акорді...

В.В. Громченко,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
проректор з наукової роботи

КОНЦЕРТ ДУХОВНОЇ ХОРОВОЇ МУЗИКИ

5 грудня 2019 року в Concert Hall Дніпропетровської академії музики імені Михайла Глінки пролунав концерт духовної музики у виконанні хору та академічного симфонічного оркестру, під керівництвом кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри „Вокально-хорове мистецтво” Юлії Юрійівни Чехлатої.

Концерт мав два відділення. У першому виконувались акапельні твори, такі як „К Богородице прилежно” П. Чеснокова, „Богородице Дево, радуйся” О. Юнек, „Благого царя”,

„Я каюсь” В. Стеценка, концерт „Господи, силою Твоею” Д. Бортнянського. Виконавці хору дуже тонко відчували всі межі духовних композицій, торкнувшись найглибших струн душі; вишукано й неповторно лунали кожний твір, змушуючи численних слухачів затамовувати подих, слухати й розчинятись у цій музиці до останку.

У другому відділенні концерту була виконана кантата „Іоанн Дамаскин” С. Танєєва, на слова А.К. Толстого, із симфонічним оркестром академії музики. Близько сотні людей

на сцені злились в єдиному звучанні, розумінні та, що найважливіше, глибинно-духовному відчутті цього великого, всесвітньо відомого шедеву духовної музики. Художньо-емоційний, грізний, складно осягнений зміст не в логіці розуму, а в серці кожного слухача овійовався трепетом, стриманістю думки й енергією піднесення духу. Не вистачає слів, щоб сповна описати духовну глибину цієї музики. Мабуть, не випадково була й вибрана дата концертного виступу хору академії, а саме — 5 грудня, адже 4 грудня церквою була вшанована пам'ять Іоанна Дамаскіна, одного з численних Святих Отців Слов'янської Церкви й засновника православного віровчення. Кантата присвячена близькому другу С. Танєєва, першому директору Московської консерваторії, Миколаю Рубінштейну.

Після концерту, хор та великий симфонічний оркестр викликав бурю позитивних емоцій і відгуків. Звершилось саме те духовне відчуття, яким кожний зі слухачів означив ясність власного ДУХУ; здійснилося окреслення духовного ества кожної особистості, у мить підкресленого розумом ВЕЛИКОГО СЕРЦЯ.

Александия Ксенія,
студентка IV курсу музичного факультету

ФОЛЬКЛОР ЄДНАЄ ПОКОЛІННЯ

Анастасія Любимова

Ми, музиканти професіонали, маємо виконати надзвичайно важливу місію – зберегти автентичну народну музичну спадщину і передати її наступним поколінням. Фольклорні експедиції, записи живого вербального спілкування з носіями автентичної музичної культури Дніпропетровщини, виступи фольклорних колективів, спостереження їх репетиційного процесу та ін. дають змогу зафіксувати справжні перлини народного автентичного мистецтва, яких, на превеликий жаль, залишилось не так вже й багато.

Безсумнівно, зібраний та опрацьований співробітниками лабораторії фольклору та етнографії академії (завідувач – О.Н. Гусіна) матеріал у вигляді методичних посібників та відеофільмів потребує широкого оприлюднення. Вже доброю традицією стала презентація нових доробок лабораторії вчителям музичного мистецтва нашого міста під час роботи міського науково-методичного семінару-практикуму „Нематеріальна музична спадщина Дніпропетровщини у призмі поколінь”.

28 листопада 2019 року такий захід відбувся у стінах академії вже впрямку. „Дитячий фольклор Дніпропетровщини” (методичний посібник викладача кафедри „Історія та теорія музики” А.Я. Любимової і тематичний фільм (автори – завідувач лабораторії фольклору та етнографії О.Н. Гусіна та звукорежисер П.М. Скімов) здобули схвальну оцінку аудиторії, яка, до речі, нині значно розширилась. До роботи семінару поступово

дітей. І нас не полишає надія, що під час наступних зустрічей, ми почуємо чистий дитячий спів, побачимо щирі очі закоханих в українську пісню юних виконавців.

Наголосимо, що робота семінару, обов’язково включає обмін досвідом. Про використання фольклору в сучасній школі доступно доповіла учасникам вчитель КЗО «НВО № 28» ДМР В.А. Вага. А черговий практикум-майстер-клас із розучування колискових пісень, як завжди, дуже змістовно, і в той же час, доступно, провів викладач ЦК „Хорове диригування” у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки Т.В. Хмилук, разом зі студентським колективом – фольклорним ансамблем „Калита”. Практику академічного застосування народних мотивів захоплена аудиторія вітала й під час виступу капели бандуристів „Чарівниці” (керівники: заслужений працівник культури України, професор ка-

приєднуються викладачі музичних шкіл міста й області, а це свідчить, що фольклорні матеріали знайдуть своє місце у повсякденній роботі вчителів, вони будуть донесені до

фебри „Народні інструменти” С.В. Овчарова та заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри „Народні інструменти” М.С. Березуцька).

Підкреслимо, що успішна робота з популяризації будь-якого напрямку неможлива без роботи ентузіастів, по-справжньому закоханих у власну справу особистостей. Потужними „локомотивами” у залученні дітей до вивчення народних традицій є методист з питань викладання предметів естетичного циклу Методичного центру при департаменті гуманітарної політики Дніпровської міської ради О.П. Скрипченко та ряд вчителів О.В. Бечвая (КЗО „Середня загальноосвітня школа № 26” ДМР), А.А. Малахова (КЗО „Навчально-виховний комплекс № 111” ДМР), О.М. Стрибкіна (КЗО „Середня загальноосвітня школа № 15” ДМР), Ю.З. Гамрекелі (КЗО „Спеціалізована школа № 129 фізико-математичного профілю” ДМР).

Плідне двостороннє спілкування під час семінару виявило багато актуальних питань, вирішення яких стимулюватиме нашу спільну роботу. В процесі обговорення виникло багато нових ідей, що вже втілюються у планах сумісних заходів. Безперечно, все вищезначене сприяє зміцненню творчих зв’язків між колективами Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки та вчителями музичного мистецтва міста Дніпра й області.

Назвичайно важливо пам’ятати, що музичні інтонації давнини, долаючи століття історичного часу, насичуються життєдайною енергією багатьох поколінь, являючи у кінцевому рахунку територіально-концентрований енергетичний запал невимовно великої сили. Саме вона, як незгасаючий вогонь мудрості поколінь, виховує і неодмінно рятує сучасне суспільство у лихі години випробувань долі, скрутних бідуваль й негод, які впевнено долаються духовним досвідом віків.

Уклінно дякуємо всім викладачам, безмежно відданим ентузіастам пошуку музично-історичного зв’язку поколінь, адже віднайдення саме тієї інтонації певного звукового коду, який здатний згуртувати навколо себе й надихнути на звитягу – є сенсом життя справжньої творчої особистості.

Такого роду заходи мають надзвичайно вагомий виховний, патріотичний, консолідуючий функції як для школярів, так і взагалі для студентства, а їх єднання – запорука сталого духовно-гуманного розвитку соціуму в майбутньому.

І.В. Климчик,
завідувач навчальної практики
Дніпропетровської
академії музики
ім. М. Глінки

НАСЛІДУВАННЯ ПОКОЛІНЬ

ПАТРІАРХ ТРОМБОНОВОЇ МУЗИКИ У ДНІПРІ

Порою жизнь немоготу,
Земля уходит из-под ног,
Когда с работы я иду,
Тому свидетель только Бог.

Гуляют мысли в голове
Не уж-то всё, а может нет?
Лишь бы дойти по той земле,
Быстрей, узнать всему ответ.

Ответ не прост, но жизнь идёт
И надо в ногу с ней идти,
Чтоб не бояться всех хлопот
И быть со всеми по пути.

По-прежнему, учиться жить,
По-прежнему, страдать, любить,
По-прежнему, не обижать,
И всех всегда за всё прощать!

Г.А. Юшин

Такі філософські роздуми про наше життя висловив наш ювіляр – Герман Олексійович Юшин. Безумовно, маючи за плечима 80 років, він має право на власну думку, свій погляд на життя.

Почавши творчий шлях в Росії, Г.О. Юшин переїздить до Дніпропетровську в 1972 році. За конкурсом він отримує посаду артиста-концертмейстера академічного симфонічного оркестру (перший тромбоніст). Водночас, за сумісництвом, працює в музичному училищі ім. М. Глінки, а з 2006 року – в консерваторії, зараз Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки.

В академічному симфонічному оркестрі ювіляру довелося грати дуже відповідальні сольні партії з різних симфоній та багатьох інших інструментальних творів. Наголосимо, що Г.О. Юшин створив при Дніпропетровській філармонії квартет тромбонів, брас-квінтет, які успішно брали участь в різних тогочасних мистецьких конкурсах.

Педагогічна діяльність Г.О. Юшина теж була не менш успішною. Численні випускники ювіляра грають та плідно працюють не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Досвідчені виконавці Я.О. Потапов, Я.А. Цветінський – викла-

дачі академії музики ім. М. Глінки у Дніпрі. А.Г. Ніколенко – соліст симфонічного оркестру Дніпропетровського академічного театру опери та балету. О. Зеліков – соліст симфонічного оркестру Санкт-Петербурзької філармонії. С. Проценко – викладач Мінської державної консерваторії та соліст великого академічного симфонічного оркестру Мінської філармонії та ін.

15 жовтня 2019 року відбувся творчий звіт студентів та випускників ювіляра. Серед них, як і завжди, вирізнявся й сам Г.О. Юшин. Не дивлячись на доволі значний пристойний вік, ювіляр упевнено тримає тромбон і власною сольною грою, особистим прикладом, професійно спонукає молодих у вельми серйозному відношенні до мистецької справи. Й це природньо, адже Г.О. Юшин постійно знаходиться у творчих пошуках. Як людина винятково відповідальна, він, передусім, намагається досягти найкращих виконавсько-художніх та педагогічних результатів у власній роботі.

Завдяки таким творчим зусиллям, ювіляра завжди оточують молоді музиканти, які намагаються стати такими ж професійно-досвідченими, блискучими виконавцями, творчими особистостями, як і їх вчитель. Адже багатовекторність таланту Г.О. Юшина говорить сама за себе. Він грає на тромбоні, створює художньо вишукані аранжування для ансамблю тромбоністів, пише вірші тощо. Безумовно, поетичний дар ювіляра підтверджує думку про те, що талановита людина, обдарована в усьому.

Філософські роздуми, переосмислення сучасного життя, його постійний стрімкий рух – все це сповна звідано, пережито ювіляром. Відтак, багато хто з нас теж повинен замислитися із приводу, а що ж мені вдалося перемогти, зрушити, перевершити у цьому житті, що мені вдалося реалізувати, чи встигнув я щось виправити й покращити ...

Уклінна подяка нашому ювіляру за те, що ставить такі глибинно-філософські питання і, неодмінно, наші побажання Г.О. Юшину міцного здоров'я, виконавсько-творчої наснаги та багатьох професійно-педагогічних звершень. А зараз давайте послухаємо ще один філософський роздум нашого ювіляра:

Уж век другой и время не такое,
И годы канули как в бездну, аж смешно,
Но я гляжу душою молодою,
И мне не верится, что всё уже прошло.

Нет прежних сил, нет жажды вдохновения,
Нет прежней удачи, нет трезвости былой,
Но есть желание до остервенения,
И мудрость, что так радует порой!!!

Г.А. Юшин

М.З. Руденко,
викладач циклової комісії
„Оркестрові духові та ударні інструменти”

ДО 70-РІЧЧЯ ОБЛАСНОЇ АСОЦІАЦІЇ КОМПОЗИТОРІВ

Восени 1949 року у Дніпропетровську вирувало активне творче життя: попри зруйнування та втрати у страшній війні театри готували нові вистави (які йшли з аншлагами), глядачі відстоювали „кілометрові” черги до кінотеатрів, щойно повернувшись з евакуації симфонічний оркестр активно виконував нові твори українських композиторів (головний диригент – Михайло Лубенець). Саме на прем'єру своєї Карпатської симфонії до міста приїхав знаний композитор Григорій Майборода й окрім репетицій з оркестрантами зустрівся зі студентами Дніпропетровського музичного училища ім. М.І. Глінки, які продемонстрували метрові свої власні музичні твори (концертна зала Будинку народної творчості). Жваве й дружнє спілкування Г.Майбороди та студентів закінчилось щирою порадою відомого композитора до юних авторів: „Не будьте поодинокі у творчих пошуках: спілкуйтесь, діліться враженнями (навіть негативними!), саме у спілкуванні творців і народжується художня правда”.

Серед тих студентів був і Федір Руденко (1929–2008) – показував власні п'єси для баяну. Саме ця яскрава особистість і об'єднала композиторську молодь – концерти для містян та мешканців області, творчі семінари й змагання, лекції, зустрічі та все це на громадських засадах! А як раділа творча молодь приєднуючи до своєї справи нові імена: Генадій Фофанов (бойовий льотчик, а потім викладач музики, автор-винахідник навчальної музичної дошки, майстер вокального жанру), Олександр Лимаренко (викладач-музикант, автор унікального вокального циклу про всіх гетьманів України), Ісай Заславський (лікар-фронтвик, майстер вокального жанру – його пісню „Дніпропетровські бульвари” виконували артисти філармонії далеко за межами країни), Тетяна Пастухова-Володіна (маестро фортепіано, викладач училища культури, солістка філармонії, саме її фортепіанний концерт, присвячений рідному місту, відкривав урочистий концерт до 200-річчя Дніпропетровська у 1976 році (симфонічний оркестр під орудою ушавленого диригента Анатолія Осмакова, у роля – автор концерту) тощо. Творча спільнота композиторів змінювала назви: ТО „Композитор”, ТОСКДО та інші, а з відновленням незалежності України (1991 р.) й заснованої ще академіком Грушевським „Музичної спілки” (1918–1919 рр.) – Асоціація Композиторів Дніпропетровської обласної організації Національної Всеукраїнської Музичної Спілки.

Сьогодні обласна Асоціація Композиторів об'єднує митців, яким цікаві різні жанри і напрямки творчості: з 1993 року раз на 2–3 роки проходять тематичні Пленуми „Композитори – дітям та юнацтву”, до участі в яких запрошують і зовсім юних авторів-школярів, і вже досвідчених авторів інструментальної, вокальної й театральної музики для юних виконавців. Цей довгостроковий проект є тільки у нашій області!

У 2001 році з метою зміцнення творчих зв'язків митців нашого регіону почав свою роботу „Натхненний дуєт Придніпров'я” – конкурс вокальних творів на вірші поетів саме нашого краю. Особливість проекту: кожного року тандемам „композитор – поет” задається нова тема конкурсу „Мелодія рідного краю”, „Родинне коло”, „Ліки любові”, „Відлуння Великої Перемоги”, „Наша Шевченкіана”, „О, спорт – ти світ!”, „Нарівний звук романсу...” тощо. Серед виконавців – і учнівська та студентська молодь, і талановиті аматори, і професійні артисти театрів та філармоній. Найактивнішим з них з 1997 року надається почесне звання Дипломантів „Золотої струни” (за творчу співпрацю та популяризацію музики композиторів Придніпров'я).

Міжнародні контакти Асоціації Композиторів: участь у проєкті „Французька весна в Україні” (2004 рік, перед аташе з культури посольства Франції), „Україна – Австрія” (2017–2019 рр.), „Україна – Японія” (2017 р., ноти та відео концертів надані у посольство Японії у Києві). А ще у 70-ті кантата Ф. Руденка про героя Другої світової Федора Полетаєва (брав участь у партизанському русі в Італії, де і загинув) була презентована у посольстві Італії у СРСР.

Л.І. Бігєсва,
голова обласної асоціації композиторів
Національної всеукраїнської музичної спілки

АКТУАЛЬНО

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

21–22 жовтня 2019 року в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки пройшла вже XIII Міжвузівська науково-практична студентська конференція. Її назва „Музичний твір як культурно-історичний феномен”, була зумовлена вагомих значенням у науково-дослідницькій діяльності саме явища музичного твору, як рушійної, багато в чому незбагненної сили еволюціонування музичної культури.

Наголосимо, що художній витвір, як результат мистецької діяльності у будь-якій культурній сфері, насамперед, об'єднує різновиди багатьох мистецьких спеціальностей, формуючи естетичну багатогранність, неповторність безпосереднього процесу творчості. Так здійснилось і у цьогорічній студентській науковій конференції, яка згуртувала, послідовно-творчо інтегрувала, без виключення, всі музичні спеціалізації в єдиний теоретичний, науково-практичний комплекс знань.

Надзвичайно важливо, що кожний з доповідачів мав яскраво презентовані практичні ілюстрації досліджуваних творів, чим, безумовно, поміж іншого, стверджувалась універсальність майбутніх митців-професіоналів царини академічного музичного мистецтва.

Світлана Коваль

біля десяти років потому учасниками конференції були переважно студенти відділу „Теорія музики” (коледж).

Отже, підсумовуючи вищезазначене підкреслимо найголовніше, науково-практична конференція в академії музики ім. М. Глінки стала потрібною, у сьогоденні вона чітко означила своє місце на шляху формування сучасної професійно-багатоградної особистості сфери академічного музичного мистецтва, а відтак, завданням кожного, хто доторкнувся до цієї справи, є збереження цього результату й, безперечно, примноження його позитивних наслідків для новачасного студентства.

В.В. Громченко,
кандидат мистецтвознавства, доцент, проректор з наукової роботи

Г У М А Н Н А П Е Д А Г О Г І К А

ТРАДИЦІЙНЕ НАРОДНЕ СВЯТО ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ
ДО КУЛЬТУРНОГО ДОСВІДУ РІДНОГО НАРОДУ

Одні з найяскравіших спогадів дитинства – свята, які були традиційними для дорослих і відкриттям, пізнанням нового, очікуванням незвичайного, для дітей. Завжди традиції передавалися з покоління в покоління, «з вуст у вуста», «від серця до серця». Але історія нашого народу склалася так, що цей природний зв'язок перервався. Та, починаючи із середини ХІХ ст., протягом всього ХХ сторіччя інтерес до свят збільшився. Почали проводитися фольклорні фестивалі, з'являлися фольклорні колективи, стали відшукувати нові і зберігати старі матеріали щодо традиції свят.

Пригадую, як потрапили на свято Різдва в селі... Дивні почуття оволодівають тобою, коли ти на свято заходиш до незнайомої оселі, зустрічаєш інших, незнайомих людей, які через кілька годин, коли проспівасмо десятки пісень, стануть зрозумілими, близькими, майже рідними! За піснею знову пісня.

Ой, на горі, та й жєнці жєнуть,
А попід горою ярєм-долиною козаки йдуть.
Гей-гей, долиною, гей-гей, широкою
Козаки йдуть...

І перед очима – запоріжці, з виголеними головами, з оселідцями, які розвиває вітер, одягнені у широкі шаровари, рішучі, сміливі, з почуттям гідності. Шаблі виблискують, пістолі готові до бою, та не агресивності, ні злоби в очах немає, лише впевненість у правоті діла...

Владно звучить пружний дзвінкий наспів козацької пісні. Голоси співаків, що співали цю пісню ще в далекій своїй молодості, дивно свіжі для їх віку. Обличчя – серйозні, зосереджені. У всіх руки лежать на колінах. Вузуваті, вироблені пальці легко ворухаються в такт якимось внутрішнім, захованим від нас рухам співаючих жінок.

Руки жінок – книга їх долі, їх біографія. Вони з любов'ю торкалися до всього, що живе у їхньому світі: це і земля-матінка, і корівка, і хліб, і дитяча голівка. Це ліс і поле, річка, рідна хата і все, що в ній є. Величезний світ, де все рідне, все близьке й зрозуміле – від руху небесних світил до дрижання краплинки роси на траві, коли косиш її на світанку, «удосвіта». В уяві селянина, цей світ обжитий і збудований як взаємозв'язана органічна цілісність. Людина відчуває себе впевнено і врівноважено: бо ж вона є важливою, необхідною часткою цього цілого.

Це відчуття підтримує людину усе її життя, допомагає їй знаходити правильну лінію поведінки у найважчих обставинах. Літні люди у селі, з якими доводилося спілкуватися, часто розповідали про своє життя. Спочатку неохоче, а далі, захоплюючись, розповідають вони і про любов, і про негаразди, і про смішне, про все, що приходило на згадку. А спогади їх тісно переплітаються з історією нашої країни. Вражає, як спокійно, з почуттям гідності, говорять вони про колективізацію, про пережите в часи другої світової війни, про роботи на лісозаготовках, про труднощі після війни: «Ой! Скільки всього було! А кріпка людина!» І змогли вони переживши все це, жити далі, виконуючи свій обов'язок: берегти свою землю, дітей, ростити хліб, виховувати майбутнє покоління!

Життєво важливим для людини є відчуття причетності до природи, до буття своєї сім'ї, свого села («світу»), що підтримується в людях традицією, пам'яттю. Глибина цієї пам'яті виключно велика: вона містить в собі продуктивний досвід багатьох десятків минулих поколінь, пов'язуючи їх з людьми, що живуть зараз, з тими, хто прийдуть їм на зміну. Трудові і художні традиції склалися

в струнку систему, в якій особливо важливе місце приділялося спілкуванню членів громади. Соціальне життя селянина тісно пов'язане з ритмічним чергуванням праці й відпочинку, свят і буднів, повсякденності й обряду, перебування наодинці з собою чи близькими людьми, і діяльності в масі народу.

В цій системі одне з ключових місць займали народні свята – відпрацьований традицією спосіб єднання людей: в колективному співпереживанні події. Ритмічна щорічна повторність природних подій: весіннього та осіннього рівнодення, зимового й літнього сонцестояння, неминучість приходу весни, а за нею надії на новий врожай, на сприятливе для врожаю літо, дозволяє збагачувати пережиті за раз події досвідом пережитого раніше.

Тисячолітні православні святкові традиції українського народу органічно поєднують в собі два початки: духовне (події релігійної історії) та давньоземлеробне (етапи вирощування хліба насущного), утворюючи «річне коло святкових днів».

Століттями народне свято живило своєю енергією наш народ, органічно пристосовуючись до кожної з довгої низки історичних епох, і завжди залишалось сучасним, тому що елементи, які складали його основу, по суті, вічні. Даремно попередня епоха намагалася обійтися без минулого нашої землі та історії. В «першотравнях» і «жовтнях» нашого дитинства і юності все одно присутні елементи традиційних народних святкувань: обов'язковий вихід людей на вулицю, ходи, якими замінено хресні ходи, особливу святкову торгівлю (з рисами ярмарку), неодмінне ходіння в гості до рідних і близьких (нерідко, як під час старовинних храмових свят, з приїздом гостей здалеку), святкове застілля з домашніми пирогами (слово «пиріг» від кореня «пир»).

Традиційне свято, в урочний час, узгоджене з певним моментом з життя природи, переривало низку буднів, які вирізнялися одноманітністю і помірністю в усьому, були заповнені працею і турботами. Слова «свято» і «празник» в українській мові синоніми. Тимчасом слово «празник» – дуже давнє. Воно, мабуть, давніше, ніж розрізнення між українською й російською мовами. Але дуже активізувалося саме в російській мові. Етимологи часто виводять його від «порожній» (тобто празник – це, насамперед, вільний від роботи день, порожній). Тут варто навести для порівняння рос. «праздний» – «порожній, пустий, бездіяльний». Є і в українських діалектах слова празний «лінивий, бездіяльний». Тобто, празник – відсутність звичайних справ, спрямованих на добування хліба насущного. Прислів'я говорять: «День свят, усі діла сплять». Час наче приривається, люди радісно разом переживають, осмислюють щось важливе для життя всієї громади.

Святковий день вимагав перетворення, преображення. Дома й вулиці сяяли чистотою, прикрашалися (часто в оздобленні були присутні атрибути саме цього свята, наприклад, різнотрав'я на Трійцю, або гілки верби на Вербну неділю). На Різдво, Великдень хати вибілювалися, оздоблювалися візерунками, усередині розвішувалися витинанки й інші прикраси. Люди одягали пишний святковий одяг, здатний навіть непоказного в буденному житті хлопця перетворити в доброго козака, а звичайну сільську дівчину – в казкову Жар-птицю. Рідня, близька й далека, об'єднувалася за святковою трапезою, яка включала в себе особливо смачну і привабливу на вигляд їжу, до складу якої входили продукти, що наділялися в народній

традиції символічним значенням: зерно і дріжджі (хліб, пироги, млинці), яйця, масло і мед, родзинки, пряності. Скагертина й посуд також були святково прикрашені. У свято відносили людей були підкреслено шанобливими один до одного, гостинність проявлялася навіть по відношенню до незнайомих: жебраків, мандрівників, просто перехожих. Завжди хазяйка залишала щось смачненьке на випадок, що хтось неочікуваний заїде і його буде чим пригостити.

Такий перетворений світ являв собою образ майбутнього небесного царства, заради досягнення якого люди намагалися хоча б в такий святлий день максимально наблизитися до ідеалу духовної та тілесної (зовнішньої, видимої) краси. Зрозуміло, святковий день починався з церковної служби, продовжувався хресною ходою і завершувався трапезою й загальним народним гулянням.

Властивість народних свят – радісно перетворювати все навколо, допомагати людям яскравіше пережити і глибше осмислювати події з життя природи і духовної історії робить їх незамінною підмогою у виховній роботі з дітьми. Діти чудово відчують смислову глибину святкових образів, інстинктивно розуміючи їх, всупереч штучно перерваній передачі традицій з покоління в покоління. Як це не дивно, але в наш час діти, зіткнувшись з народними святами в школі чи дитячому садку, нерідко можуть допомогти своїм «суперсучасним» батькам відкрити для себе новий світ, повний гармонії і радості.

Залучення дітей до народних традицій допомагає педагогам виховувати здорову, гармонійну особистість, здатну долати життєві перешкоди і зберегти бадьорими тіло й дух до глибокої старості. Незамінний матеріал для такої педагогічної роботи – дитячі традиційні ігри: як самостійний культурний комплект і як елемент народних свят. Важливим елементом виховання може стати знайомство з традиційним народним костюмом (зрозуміло, в його справжньому, не «театралізованому» вигляді!), його виготовлення та носіння під час свят: адже в одязі народ втілює свої етичні й естетичні уявлення, поняття про гармонію світу і людини. Дитина, вихована на справді на народному ставленні до одягу, де кожна деталь сповнена сенсу і значення, зможе свідомо протистояти деструктивним впливам у цій області, які панують у сучасній молодіжній мові.

Серед педагогів м Дніпра, та й України в цілому, досить великий інтерес до традиційних народних свят як засобу залучення дітей (особливо дошкільнят і молодших школярів) до творчої спадщини нашого народу. Проведення таких свят у дитячих освітніх установах Дніпра в останні роки стало підтримуватися департаментом освіти, міською радою. Є викладачі, які цікавляться народними традиціями пісень, танцю, ігор, вишивки й інших ремесел, передають ці традиції дітям як у школі, так і в установах додаткової освіти.

Досвід показує, що систематичне, планомірне освоєння дітьми народних традицій, сприяє їх всебічному розвитку, дозволяє розкрити нові ресурси і можливості педагогічного процесу, збагатити додатковими матеріалами курс шкільних предметів гуманного циклу.

Н.О. Саліснюк
М.І. Конорова
О.М. Брусенцева,
викладачі циклової комісії
„Соціально-гуманітарні дисципліни”

К О Н Ц Е Р Т

„ОСІННІЙ БЛЮЗ” НАД СХИЛАМИ ДНІПРА

21 листопада 2019 року у великій концертній залі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки пройшов концерт джазової музики силами студентів та викладачів спеціалізації „Музичне мистецтво естради” кафедри „Оркестрові інструменти”.

У концерті прозвучали твори відомих джазових композиторів та авторські музичні композиції учасників творчого дійства, у виконанні великого джазового оркестру, різноманітних ансамблів, численних солістів (вокалісти, інструменталісти).

Наголосимо, що своєрідною прикрасою вищезначеного концерту були блискучі виступи ансамблів викладачів як кафедри „Оркестрові інструменти”, так і циклової комісії „Музичне мистецтво естради”, зокрема у складі О. Боголюбова, К. Рєвкова, О. Данченко, Я. Цветінського, Д. Вінарикова та інших досвідчених майстрів сучасного джазового музично-виконавського мистецтва.

Підкреслимо, що виступ цих колективів був взірцем виконавської майстерності джазового музиканту, своєрідної художньої виразності джазової лексики, а також яскравого прояву індивідуальності кожного виконавця в імпровізаціях.

Студентські виступи запам'ятались, насамперед, грою талановитої молоді. Особливо слід виділити такі імена як В. Грудницький (фортепіано), І. Пожидаєв (ударні), І. Левчук (бас), І. Бражник (саксофон), Д. Бобровський (бас), І. Мичло (флейта).

У концерті прозвучали й доволі відомі вокальні джазові твори у виконанні солістів О. Бабица, Н. Аскерової та, безумовно, вокального ансамблю Ю. Писаренко.

Як завжди, стрижнем усіх джазових концертів був і залишається у сьогоднішній великий джазовий оркестр, під керівництвом досвідченого викладача, одного з активних лідерів джазового руху в Україні, патріарха джазового мистецтва у Дніпрі, відомого диригента Юрія Валентиновича Паламарчука.

Виступ оркестру завжди вирізняється високим професіоналізмом, злагодженістю звучання оркестрових груп, винятковим артистизмом, емоційно-чуттєвою виразністю тощо. І цього вечора оркестр вкотре продемонстрував свої найкращі якості.

Хочеться побажати колективу, усім викладачам і студентам спеціалізації „Музичне мистецтво естради” якомога більшого культурно-мистецького, художнього нахнення, яскравих звершень на музичній сцені та, неодмінно, нових педагогічно-творчих здобутків!

С.Г. Горовой,
кандидат мистецтвознавства,
професор,
завідувач кафедри
„Оркестрові інструменти”

У ВИЩІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

«Майбутнє існує тому, що існуємо ми – люди. Воно мислиться суспільством і кожним окремим членом суспільства. Кожен із нас є носієм і творцем власного майбутнього, і співучасником громадського майбутнього. Кожен з нас впливає на майбутнє і змінює його для себе та для інших, а може, й навіть для всього населення планети, навіть для віддалених майбутніх поколінь. Зміна майбутнього залежить від нашої цілеспрямованої волі, а ще й від наших бездумних, безвідповідальних вчинків і способу життя теж. Кожен із нас та ми всі разом живемо сьогодні так, які сіяли в минулому причини ми самі або наші предки. Так буде і надалі. Якщо нам щось не подобається в цьому образі життя, це тому, що колись були допущені помилки, вони і спотворили життя. І щоб не повторилося те ж саме в найближчому і віддаленому майбутньому, нам потрібно буде, – особисто кожному з нас і суспільству в цілому, – нести відповідальність перед майбутнім: сіяти причини, які можуть дати духовно і морально, а не тільки матеріально, піднесені сліdstва. Махатма Ганді вчить: «Якщо бажаси, щоб світ змінився, – сам стань цією зміною. Якщо ти хочеш зміну в майбутньому – стань цією зміною в сьогодні. Ми самі повинні стати тими змінами, які хочемо побачити у світі». Майбутнє починається через нас, а не зі зміною дня.»

Ш.О. Амонашвілі

Наше майбутнє – це діти, які прийшли до нас у сім'ю, до школи, на урок. Зумівши полюбити ЦИХ дітей, ми починаємо любити майбутнє, яке в них уособлюється. Це є майбутні мами і тата, майбутні лікарі, майбутні вчителі, майбутні будівельники, майбутні депутати ... І не просто тата і мами, а чудові тата і мами. Не просто лікарі, а майбутні лікарі зі світовими іменами і скромні сімейні лікарі, без яких не можуть обходитися люди. Не просто вчителі, а вчителі, яких колишні учні згадують з теплою і вдячністю, з гордістю. Не просто депутати, а люди, які взявши на себе тягар влади, дбають про свій народ, про його Культуру, про його Освіту, про його сьогодні. Тобто, майбутнє – ось воно, поруч з нами, із здивованими розкритими, хитрими примруженими, скривдженими, наповненими болем очима, з пустотливими, розумними, нерозуміючими ... Із невгомними ручками-ніжками, з гучними викриками, зі сміхом і зі скаргами, з сумом і радістю, з реготом і сльозами ...

Які ж діти насправді сьогодні? Що в них змінилося? Чому, особливо люди більш зрілого віку, з насилу засвоюють сучасну техніку, в той час як немовлята запросто виходять в Інтернет, знаходять потрібні мультики, пісеньки?

Що ж насправді відбувається в голові у дитини? Ще недавно, років двадцять тому, абсолютна більшість людей, які вивчали дітей, дитинство (включаючи вчених, психологів та інших шанованих особистостей), вважали, що дитина егоцентрична, що її свідомість незріла, нелогічна, що дитина в силу віку ще не здатна розуміти причинно-наслідкові зв'язки або дивитися на ті чи інші речі очима іншої людини. Але сучасні дослідження перевертають ці переконання з ніг на голову і переконливо доводять, що в деякому роді діти, навіть наймолодшого віку, більш свідомі за нас, дорослих.

Психолог Алісон Гопнік, професор Каліфорнійського університету в Берклі, автор численних книг з психології, проводить паралель між мисленням маленької дитини і роздумами великих вчених.

Так, метою одного з експериментів, проведених її командою, було знайти відповідь на питання – а чи можуть діти замислюватися про те, що думають інші діти? Чи може дитина спробувати зрозуміти, що відбувається в голові у іншої дитини? Чи може немовля усвідомлювати, що думки іншого немовляти будуть різнитися з його власними? Це питання, на які буває складно відповісти навіть дорослим свідомим людям.

«ПОЛЮБІТЬ МАЙБУТНЄ – КРИЛА ВИРОСТУТЬ»

Звісно, складність полягає в тому, що у немовляти неможливо безпосередньо запитати, що він думає. Дитина не буде заповнювати анкету і докладно описувати, яку саме емоцію вона переживає в той чи інший момент часу. Алісон Гопнік використовує так званий «Експеримент з брокколі»:

«Ми дали маленьким дітям дві тарілки з їжею: на одній була сира брокколі, на іншій – дуже смачне печиво у формі рибки. Всі діти, навіть у Берклі, люблять печиво і не люблять сиру брокколі. Так ось, одна з моїх студенток, Бетті Ранацолі пробувала їсти з кожної тарілки, а потім показувала, чи подобається їй ця їжа чи ні. У половині випадків вона вела себе так, ніби їй сподобалося печиво і не сподобалася брокколі – так само вчинила б на її місці дитина або будь-яка інша нормальна людина. Але у другій половині випадків вона пробувала брокколі і говорила: «Ой, фу, печиво, я з'їла брокколі, ммм». А потім брала трохи печива і говорила: «Ой, фу, печиво, я з'їла печиво, фу». Тобто поводитися прямо протилежно очікуванням дитини.

Ми провели цей тест на дітях у віці від 1 року і 3 місяців до 1,5 років. А потім вона простягала руку і просила: «Дай мені цю-небудь». Отже, питання: що давали їй діти? Те, що їм подобалося, або те, що подобалося їй? Цікаво те, що півторарічні діти, які ледь вміють ходити або говорити, віддавали їй печиво, якщо їй подобалося печиво, і брокколі, якщо їй подобалася брокколі. З іншого боку, діти 1 року і 3 місяців довго спостерігали за тим, що вона показує, як їй подобається брокколі, але не могли цього зрозуміти. І після того, як вони довго дивилися на це, вони віддавали їй печиво, бо думали, що воно всім подобається.»

Професор робить два головних висновки з цього експерименту. По-перше, діти в півтора роки здатні глибоко розуміти той факт, що іншим людям можуть подобатися абсолютно різні речі (от би нашим депутатам таку свідомість!). Крім того, діти розуміють, що людина в цьому має потребу і що вони можуть допомогти людині, можуть дати їй те, що вона хоче. Другий висновок полягає в тому, що діти в 1 рік 3 місяці ще не мають цього знання. Тобто, півторарічні діти зрозуміли що важливу, глибоку думку про людське сство всього за 3 місяці! За такий короткий термін маленька дитина здатна усвідомити більше, ніж ми могли припустити. І це тільки одне дослідження із сотень подібних за останні 20 років!

Навіщо дітям так багато вивчати за такий короткий термін? Це парадоксальне питання підводить нас до більш широкого питання – навіщо взагалі нам потрібно дитинство? Адже якщо подивитися на дитину об'єктивно, то вона є, по суті, некорисною, марною

істотою. Микладаємо невимовно багато сил, часу, енергії та грошей просто для того, щоб діти жили. Але Алісон Гопнік пояснює наявність дитинства еволюційною необхідністю:

«Існує зв'язок між тим, як довго триває дитинство у тварини певного виду, і величиною її мозку за відношенням до тіла, тим, наскільки тварина розумна і як добре вміє пристосовуватися.

Прикладам можуть бути ворони, граки та інші сімейства воронових – неймовірно розумні птахи. В якому сенсі вони такі ж розумні, як і шимпанзе. Ворон навіть з'явився на обкладинці журналу Science – адже він навчився використовувати інструмент для видобутку їжі. А кури, як і качки, гуси та індички зазвичай дурні як пробки. У них дуже добре виходить клювати корм – і нічого більше. У якийсь момент виявилось, що пташенята новокаледонського ворона дуже довго залишаються пташенятами. Мами годують їх, вкладаючи в їх розкриті клювики черв'яків, протягом двох років, що за пташиними мірками є досить великим періодом. У той час як курчата виростають за пару місяців. Виходить, що дитинство – відповідь на питання, чому ворон потрапляє на обкладинку наукового журналу, а курка – в суні».

Тобто, тривалість дитинства, безумовно, пов'язана зі знаннями та навчанням. Наш мозок щодо нашого тіла набагато більше, ніж у інших тварин. Ми розумніші, ми краще пристосовуємось, можемо більше навчитися, виживаємо в різних ситуаціях, наш вид поширився всією землею кулею, і ми навіть вийшли за його межі – у космос. І наші діти залежать від нас набагато довше, ніж дитинчата інших видів тварин.

Існує теорія, що така політика раннього навчання необхідна для того, щоб домогтися успіху в нашому людському світі. Але її головний недолік полягає в тому, що поки все-все не вивчиш, залишаєшся безпорадним. Для того, щоб знати, як чинити в тій чи іншій ситуації, найкраще розуміти це заздалегідь, а не вчитися в самому процесі.

Діти постійно пізнають світ. Але якщо ви весь час вчитеся, уявляєте і робите відкриття, вам необхідний такий рівень свободи, якого просто не може бути, якщо ви чимось реально займаєтеся. Коли ж ви чимось реально займаєтеся, вам буде набагато простіше, якщо ви вже уявляли предмет і отримали певні знання про нього. Еволюція знайшла вирішення проблеми: дитинство – це період, коли нам взагалі нічим не потрібно займатися, ми абсолютно не приносимо користі і можемо вільно досліджувати фізичний світ, а також безліч можливих світів через гру уяви. Коли ж ми дорослішаємо, то можемо використовувати отриману в дитинстві інформацію для того, щоб змінювати реальний світ.

Тобто, дитинство виступає таким собі періодом захищеності, коли спочатку нічого не потрібно вміти, а потрібно вчитися. І вже в зрілому віці все, чого ми навчилися в дитинстві, ми можемо застосувати в реальному житті. Алісон Гопнік влучно зауважує, що при розгляді питання в такому ключі, виходить, що «немовлята і маленькі діти – це як інститут дослідження та розвитку людства. Це захищені щасливчики, які мають можливість просто вчитися і придумувати нове, а ми – виробничі та маркетинг. Ми беремо те, чому навчилися в дитинстві, і втілюємо це в життя».

Н.О. Саліснко, М.І. Конорова, О.М. Брусенцева, викладачі циклової комісії „Соціально-гуманітарні дисциплін”

У статті використано матеріали TED-виступу професора Алісон Гопнік «What do babies think?» (TED Global 2011)

НЕОСЯЖНІ ВИМІРИ КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

Різнобарв'я, яскравість, багатогранність... Саме так можна щонайменше охарактеризувати ювілейний концерт спеціалізації «Камерний ансамбль та концертмейстерський клас» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, який відбувся 24 жовтня 2019 року в концерт-холі. Студенти представили насичену багатоманітну програму камерної музики, яка завжди змушує слухача, відпочиваючи й відволікаючись від буденності, все ж сконцентруватися над багатьма філософськими проблемами буття, злободенністю сьогодні, зазирнути через чарівний музичний світ в таке очікуване і сповнене численних подій майбутнє... Саме камерна музика допомагає нам отримати ті приємні миттєвості, яких неможливо досягти в інших видах музичного мистецтва. Мабуть, керуючись саме цією особливістю унікальної за своєю природою камерної творчості було побудовано уже згаданий концерт, оскільки кожен його номер викликав такі різні і такі подекуди контрастні емоції та враження, адже протягом цього заходу слухач отримав унікальну можливість здійснити чарівну неповторну мандрівку іншими країнами, часами, культурами...

Особисто у мене, відповідно до твору, змінювався настрій, неспинно працювали творча уява, фантазія, відбувалися шалені внутрішні емоційні перетворення. А все це завдяки не лише задумам композиторів, а й студентам та викладачам спеціалізації «Камерний ансамбль та концертмейстерський клас», які максимально втілили творіння легендарних музикантів.

Кожний твір можна асоціювати з певними характерними настроями, враженнями, емоціями: Фортепіанний квартет Г. Малера (вик.: Мірошкін А., Голованьова А., Приходько Я., викл. Ларічева І.О. – клас викл. Василенко Т.Б.) – з тривогою, роздумами; Тема з варіаціями Х. Туріна (вик.: студ. Голуб О., Андрющенко К. – клас викл. Михалькової Н.О.) – з екзотичністю, чарівністю, загадковістю, радістю; «Скерцо» Й. Брамса (викон.: ілюстратор Обмелько М.О., студ. Магальш Г. – клас викл. Павлухіної О.О.) – з категоричністю, строгістю

висловлення, непохитністю думки; Тріо, ор. 83, № 2 М. Бруха (вик.: ілюстратор Мазур М.А., студ. Белов І., Смотраєва А. – клас викл. Пліскановської В.С.) – ніби з сумною розповіддю, сповненою тонкого ліризму та ніжності почуттів; «Вони стояли мовчки» В. Косенка (вик.: викл. Цвєтінська М.С., студ. Литвинова Є. – клас викл. Ракитіної Г.В.) – приреченістю, фатальністю долі, безнадією; «Листок з альбома» Р. Вагнера (вик.: викл. Цацин К.А., студ. Начєвна А.) – клас викл. Кірічок М.В.) – зі світлим сумом, але й надією на перемогу.

Окремо слід зауважити про неперевершені виступи студентів та ілюстраторів класу викладача-методиста, спеціаліста вищої категорії Виноградової Г.В. Той бездоганний рівень камерного виконавства ансамблевої злагодженої взаємодії, досконалого володіння стилів композиторів, що потребує насправді титанічних зусиль і щоденної наполегливої праці викладача зі студентами з найскладнішими творами, що заслуговує найвищої оцінки прискіпливого й вибагливого слухачького сприйняття. Твори К. Рейнеке, К. Дебюсі, К. Вебера, Ф. Пуленка, С. Рахманінова, Ф. Мендельсона виконували уже досвідчені, хоч і молоді талановиті музиканти: засл. діяч мистецтв України Ю. Бєднік, слухачка Регіональної консерваторії (м. Париж) Г. Юфимчук-Заворотна, лауреати численних міжнародних конкурсів студ. Терещенко А., Штирбу О., Малиновська О. та ін.

Вишукано, артистично, пестячи невтомну слухачку допитливість цікавими фактами про композиторські камерні творіння, зі сцени блискуче розповідала музикознавець

Лариса Гонтова, яка і провела концерт.

Отримавши занурення до неосяжних просторів камерного мистецтва, естетичну насолоду, і, зрештою, такий потрібний усім катарсис, вдячні і щасливі слухачі залишили залу, але неодмінно завітають ще, аби відчувати себе знову у сповнених таїни вимірах камерної музики!...

Ю.В. Гончаров, методист І категорії навчального відділу Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки

ПРЕМ'ЄРА ОПЕРИ

„ТАК ЧИНЯТЬ УСІ ЖІНКИ”

...Незважаючи на давню музичну історію Катеринослава-Дніпра, так склалося, що опера-буффа „Так чинять усі жінки” (Cosi fan tutte, ossia La scuola degli amanti) В.А. Моцарта ніколи не ставилася на місцевих сценах. І лише 17 грудня 2019 року цей шедевр геніального майстра Віденської симфонічної школи вперше було виконано Оперною студією Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Магістри спеціалізації „Академічний спів” мали державний іспит з навчальної дисципліни „Фах «Оперна майстерність»”. Наголосимо, що опера виконувалась італійською мовою.

Постановники та виконавці усіх партій, хор, симфонічний оркестр створили модернізоване оперне видовище з невимовно яскравими елементами гротеску. Так, дія взагалі розпочинається у лазні, де збираються давні приятелі Дон Альфонсо (Вадим Бабенко, Артем Крилов), офіцер Гульєльмо (Станіслав Рябуха, Роман Супряга), офіцер Феррандо (Дмитро Трач). Саме тут, з доценту наповненими келихами пива та у відповідних капелюхах для лазні, з оригінально

самобутніми віниками ці гультівіси, славні гультяті-чоловіки розповідають одне одному про власних, серцю люб'язних, неповторних коханих жінок: Дорабеллу (Яна Косарчук, Оксана Хоменко), Фйорділіджі (Надія Миколайчук), Деспіну (Ганна Юфімчук-Заворотня, Тетяна Окіпна).

Підстави для подібного тлумачення надає сама музика – весела, динамічна, винятково темпераментна та, водночас, надзвичайно гостросучасна. Диригент – Назар Яцків та академічний симфонічний оркестр Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки блискуче відтворили яскраву образність, тонкий гумор, рельєфно-ритмічне звуко-інтонаційне багатство вистави.

Музика геніального В.А. Моцарта завдала характерний тон і оригінальний режисерській концепції спектаклю. Заслужений діяч мистецтв України Віталій Денисенко устаткував тлумачення комедійних епізодів як сценічно людяну, щиро-сердно правдиву відвертість, що постає надзвичайно рідкісним явищем у сучасному оперному жанрі. Винятково тонкий гумор, з певною мірою іронії, що ніде не виходить за межі доброго смаку, вірність академічній засадничій колоборації усіх представників сценічного дійства – ось беззаперечна основа успіху цього спектаклю.

В міру кумедним, відносно загальній музично-художній концепції вистави, є також і хор весільних гостей, тому й уклінна подяка неперевершено чарівній, завжди вишукано-елегантній диригентці-хормейстеру Яніні Черниш.

В цілому, прем'єрна вистава підкорила багаточисельну публіку неабияким художньо-мистецьким запалом, життєлюбною „задиркуватістю”, самобутньою жвавистію створення магістрантами характерних образів, палких емоцій та почуттів.

А.А. Тулянцев,
кандидат мистецтвознавства, професор
та завідувач кафедри „Вокально-хорове мистецтво”

СТУДРАДА

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ –
ФУНДАМЕНТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СОЦІУМУ

- Піврічний огляд діяльності студентського самоврядування хотілося б почати з такого питання: чим виступає студентське самоврядування академії музики для студентського загалу? Відповідь, вочевидь, покладена у специфіці музичного закладу вищої освіти, адже сама творчість, перш за все, покликана виводити людину на новий рівень мистецького світосприйняття й трансформації дійсності відповідно до сучасних викликів та запитів суспільства. Саме тому, студентське самоврядування в академії має не тільки громадянсько-регулюючий суспільний характер, але й творчо-мотиваційну складову. Важливо, що студенти-музиканти поставились до завдання організації власного самоврядного простору з певним креативом у проєкції громадянського соціуму.
- Студентське самоврядування у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки, на сьогоднішній день, репрезентоване Комітетом Молоді Академії на чолі з новообраним Головою, студентом II курсу музичного факультету, спеціалізації „Народні інструменти” Плешкуновим Дмитром Олександровичем (клас класичної гітари А.Г. Ялози). Дмитру вдалося сформувати власну команду, куди ввійшли представники від більшості спеціалізацій академії, а саме:
- I. Голова Комітету Молоді Академії (КМ) – Дмитро Плешкунов. Функції:
 - 1. Загальне керівництво КМ.
 - 2. Призначення та зняття з посади голів відділів КМ.
 - 3. Розробка концепції роботи КМ.
 - 4. Контроль якості виконання роботи відділами КМ.
 - 5. Виконання представницьких функцій в організаціях різного рівня.
 - II. Заступник Голови КМ – Олег Устименко. Функції:
 - 1. Заміщення Голови у разі необхідності.
 - 2. Омбудсмен студентського товариства.
 - 3. Захист прав та інтересів студентства.
 - 4. Контроль дотримання справедливості та неупередженості.
 - III. Голова секретаріату – Максим Бак. Функції:
 - Ведення поточної документації комітету молоді.
 - IV. Голова відділу масової комунікації та піару – Вероніка Шифріна. Функції:
 - 1. Зв'язок зі студентською громадськістю академії.
 - 2. Поширення інформації про заходи академії серед загалу міста.
 - 3. PR-маркетинг.
 - 4. Підготовка афіш та рекламного друку.
 - 5. Модерація Інтернет-товариств студентства академії
 - VI. Голова відділу з питань друку та дизайну – Олександр Архипов. Функції:
 - 1. Підготовка друкованих видань.
 - 2. Контроль якості студентської преси.
 - VII. Голова відділу культури та дозвілля – Станіслав Рябуха. Функції:
 - 1. Організація та проведення свят.

- 2. Організація та проведення розважальних заходів у академії та між ЗВО.
- VIII. Голова відділу з вирішення житлово-побутових та комунальних питань – Даниїл Риндін. Функції:
 - 1. Складання та дотримання «Кодексу сумісного проживання».
 - 2. Вирішення побутових проблем студентів, які живуть у гуртожитку.
 - 3. Організація свят та масових заходів на території гуртожитку.
 - 4. Ведення поточної документації.
- IX. Голова відділу громадянської допомоги, благодійності й волонтерства – Анастасія Сельська. Функції:
 - 1. Волонтерські поїздки у дитячі будинки та притулки для літніх людей.
 - 2. Організація матеріальної та гуманітарної допомоги для учасників АТО, дітей-інвалідів, дітей-сиріт, дітей з малозабезпечених сімей тощо.
 - 3. Організація Еко-акцій і турбота про тварин.
- X. Голова відділу спорту та охорони здоров'я – Карина Борус. Функції:
 - 1. Організація спортивних заходів та секцій.
 - 2. Проведення інформативних заходів щодо залучання до здорового способу життя.

Загалом, за два місяці існування Комітету – вибори пройшли 17 жовтня 2019 року – вдалося немало: сформувати актив, налагодити міжстудентські зв'язки, через поширення інформації у соціальних мережах Telegram й Instagram, окреслити коло проблем що потребують розв'язання у другому семестрі. Серед проведених заходів можна виокремити:

- проведення рекламної компанії академії, що включала друк та розповсюдження міс- том рекламних банерів з контактною інформацією приймальної комісії;
- організацію та проведення культурно-масових заходів: Hallowe'en, Вечори кіно по п'ятницях, День першокурсника;
- співпраця КМ із центрами допомоги безпритульним, а також благодійним центром прийому плазми крові;
- організовано 2 безкоштовні вистави плейбек-театру „Сусіди”;
- відбулась зустріч з міським головою Дніпра – нагородження активних студентів академії.

За словами активістів, це тільки початок. Попереду ще багато звершень: вирішення основних проблем гуртожитку, організація театру „Плейбек-академія” для студентів та викладачів, проведення еко-акцій і флешмобів, спортивних й волонтерських заходів та, взагалі, корисного дозвілля для студентів академії.

Студентське середовище завжди було найактивнішою соціальною групою населення, яка жваво реагує на зміни у державній та національній політиці, жваво цікавиться суспільно-політичним, економічним, культурним розвитком України та Світу. Зрештою, студентська молодь – майбутнє країни, плекаймо її разом!

Д.В. Коротенко,
кандидат історичних наук,
проректор з гуманітарної та виховної роботи